

LO TEATRO CATALÀ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIÒDICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: D. Joan Brú Sanclement

REDCCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Diputació
125, 2.ª, 3.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1'00 pesseta trimestre.
Fora. 1'50 » »
Artistes estranjers, 25 pessetas l' any.

ULTRAMAR

{ Semestre. . . 7 pessetas
{ Un any. . . 12 »

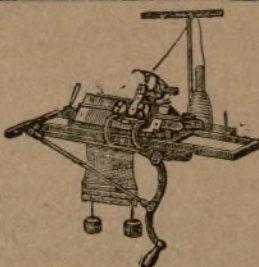
PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims
Id. atassat. . . 15 »

D. TEODORO BONAPLATA

VICTORIA

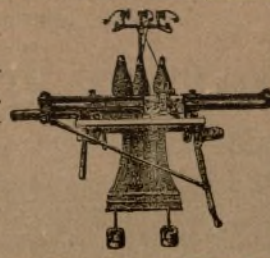

¡VICTORIA!

Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa. S' hi fan mitjas, calcetins, camisetes, y demás géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis. Pera tota classe de datos. dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

Ayuntamiento de Madrid

NOSTRE GRABAT

Dintre d' aquesta setmana ha celebrat l' aniversari de son naixement un dels mes aplaudits actors del teatro catalá, lo distingit primer galán D. Teodoro Bonaplata, qu' antes d' ahir, día 10, va cumplir 50 anys.

Ab tal motiu publiquem son retrato.

Bonaplata es fill de Barcelona y desde molt jove va demostrar gran afició al teatro, havent sentit sos primers aplausos allá per 1866, treballant ab aficionats en lo teatro Romea, ahont allavors actuaban en determinats días las societats Lope de Vega y Erato, que tenían secció dramática composta de joves distingits pera representar las comedias en sas reunions setmanals.

Va treballar Bonaplata mes tart (en 1871 si no 'ns es infiel la memoria) en la obra *La passió política*, —representada en lo teatro dels Camps Elísseos—desempenyanti la part de *Caifás*.

Després va travessar 'l mar pera dedicarse en América á la carrera artistica per la que sentia, com hem dit, gran vocació; y allí vá donar probas de son valer en los teatros de Buenos Aires, Montevideo y Brasil, fentse aplaudir en tots per son privilegiat talent, durant llargas temporadas, fins que va resódrer tornar á Espanya y fer conèixer ans que tot en nostra capital, los avensos qu' havia realisat com á notable artista.

La primera funció aquí, vá donarla en Romea representant *Los dos sargentos franceses*; y en vista del éxit obtingut, la empresa 'l va escripturar, ingressant desde luego com á galán en la companyia catalana de dit teatro, en lo que ha tingut ocasió de demostrar sas bonas qualitats pe 'l género dramátich, interpretant papers tan difícils com los protagonistas de *Otger*, *Judas* y altres molts que l' lector li haurá aplaudit en lo curs de diverses temporadas, ja en Romea primer, ja ara en Novetats, que per Bonaplata es avuy lo local ahont lluheix sas condicions d' artista.

P. DE R.

¿Ahont anem á parar?

Hi ha en tot mil lleguas de mal camí, com se diu vulgarment.

Y ara 's trova en aquet mal camí nostre teatro regional.

Molts anys ha tingut de esplendorosa vida.

Pero de sopte, ó quant menos de una manera bastant rápida, s' ha vist atacat de malaltia.

Precisament al poch temps de semblar, per haverse format dugas companyias, que se robustiria sa existencia.

Mes no succehit aixís, no.

La seva existencia es poch alhagadora.

Perque hi ha, com dihem, la malaltia.

Y malaltia que podria ser ben grave.

Sembla que 's cansi de viurer al véurers abandonat dels notables artistas que durant sos millors temps donaban fé de sa existencia.

D' aquells actors que la mort nos ha prés, ó que per altrs circumstancias no prestan avuy lo concurs de son talent á la escena catalana.

Apar qu' estigui descontent del modo com lo tractan nostres primers poetas.

Aquells que, seguint las petjadas del primer de nostres ingenis Frederich Soler, tantas y tan bonas concepcions verament catalanas havian donat al públich en temps no molt llunyans.

Deixa véurer lo que 'l contraria lo semi-retraiment del mateix Soler, avants tan ferm sostenidor, com á autor notable, del gloriós estat á que ab son incansable treball l' havia fet arribar.

Pot dirse que la escisió ocorreguda al desmembrarse la companyia del teatro Romea, en lloch de donar nova sávia al repertori y, per consegüent, mes vida y esplendor, va fer una sangria á las representacions del colisseu del carrer del Hospital, sense que las del teatro de Novetats hagin tampoch adquirit prou robustesa pera contrarestar lo decaiment de aquell.

Perque no hi ha que donarhi voltas.

Ni voler atenuar las conseqüencias.

Ni disfressar las cosas que constituheixen avuy lo verdader modo de ser del teatro catalá.

Casi tot lo estrenat de dos anys ensá (á excepció de molt contadas obras que poch de notable y res de particular tenen) son fruyts que s' apartan de lo qu' hauria de ser sempre lo primordial punt de mira per part dels autors amants de la causa teatral regionalista.

No hem de precisar pas cap titol.

Prou pot recordarne qui 'ns llejeixi.

Y si així ho fa, ben clar ha de véurer que 'l director artístich de Romea, lo notable D. Frederich Soler, després de la divisió dels artistas del seu teatro, s' ha cuydat del negoci potser mes de lo que convenia á las utilitats del poeta, que, per lo mateix qu' es lo més considerat de tots per nostre públich (y ab justicia) y, per tant, lo mes indicat pera no deixar desamparada la marxa progressiva de nostre benvolgut teatro, ha desatés la preferent atenció de proporcionar-nos ocasions repetidas d' aplaudir novas creacions sevas que reportessin gloria al inspirat autor y llors á la escena del clássich colisseu del catalanisme dramátich.

Si aixís no fos, lo Sr. Soler no s' hauria limitat en l' últim any á presentarnos sols una juguina tan senzilla, per mes que sia graciosa, com *Lo teatro per dins*, y un drama, si bè de molts bellesas y de molt mérit, com *La rondalla del infern*, tan poch propi per l' assumpto pera sostenir l' afició que convindria á las funcions que 's fan en nostra materna llengua.

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERIA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer de Vidre, 2, quart, Barceona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

Polvos de jabon perfumado

— PARA AFEITAR —

DE FÁBRICA

DE RAMON PUIG Y HUMBERT

Calle del Sauco, n.º 1. CANET DE MAR

Paquetes de peso 400 gramos á 1 peseta cada uno, y al por mayor, 25 por ciento de bonificación

Nos hauria fet conèixer sens dupte diverses composicions sèvas que guarda reservadas y que podem y debem pensar haurian alcançat l'èxit que en general obtenen sempre las de son celebrat talent poètic.

Pero aixó no ha estat.

Arreglos de teatros extrangers fets en català, es lo que ha privat en lo teatro Romea.

Y atenta, á lo que's veu, la direcció á la part econòmica ab preferència á la part artística, ha abusat (artísticament parlant també) d'obras que res tenen de comú ab lo que interessa á nostre teatro; y á pesar de engalanarse diariament ab lo titol de Teatro Romea CATALÀ, cada día té á aquet en menos consideració.

Proba de nostre acert es lo rumbo que ha comensat á empèndrer y que, de seguir, nos faria recordar las funcions domingueras del antich Odeon.

Perque ja s' anuncia de vegadas ab preferència al mèrit dels dramas y comedias, la número dels actes qu' entre uns y altra's tenen.

¡Dotze actes!

Aixó es, molta quantitat: la qualitat no importa.

Y es una llástima.

Perque Romea conta ab actors y actrius que tenen bonas disposicions pe'l género de casa, y no n' hi faltan que senten per ell entusiasm.

Y Romea conta, sobre tot, ab l'estre poderós del gran poeta nostre amic Sr. Soler, qu' es lo mes gran element pera vigorisar lo que avuy precisament de vigor está faltat.

Convé, donchs, que la direcció reflexioni sobre aquet particular.

Com es també convenient que pensi sobre igual assumpto la empresa de Novetats.

Encara, que aquesta té mes disculpa si fixa sa atenció en los espectacles aparatosos.

En primer lloch, perque las dissidencias interiors van fer que se'n separés lo qui era sócio y autor preferit á la vegada.

En segón, perque ja la companyia 's dedica ab antes al género melodramàtic, tenint continuament numerós auditori.

Y en tercer, perque las dimensions y la construcció d' aquell escenari permeten presentar molt bé semblant classe de treball.

Pero aixó, son causas atenuants, que no la eximeixen de cuydar molt lo repertori català.

Y será sempre un descuyt lo destinar durant una y altra setmana á funcions castellanas, los días que ha ofert serían de treball nou català.

Perque pera conservar ab gloria lo lema de *Teatro Català* que dits colisseus ostentan, importa que no desatenguin las observacions que, amants com son de nostre teatro, posan ara la ploma en nostra mà.

Aixís animarán lo curs de las representacions catalanas en tots dos colisseus.

Perque Novetats no careix tampoch de una excelent companyia.

Y si se 'n cuidan, no veurem tan sovint produccions que no son prou bonas pera alcançar lo favor del públich.

Sino que es mes fácil que autors de nota, avuy retrets, tornin á la palestra.

O que algún dels mes distingits entre 'ls mes joves, intenti presentarse á emular glorias dels que ab mes acert l' hajin precedit.

Y aixís veurem novament en escena tipos verament de nostre país.

O quadros acabats de nostras costums.

O fets ben presentats de la historia de Catalunya.

En una paraula: aixís veurem de nou lo verdader teatro català curat del mal que 'l té avuy en estat de postració.

Que es un estat que 's encomana y qu' aixís invadeix los dominis de la poesia escènica, com los del artista y los de la pública afició.

Y per aixó que ja som casi en aquest últim extrem, es cas de fer obrir la vista als que no tenen pas falta de penetració y de perspicacia.

Y es cas de dirlos:

—Direccions de nostres dos teatros ahont se presta homenatge al art català, ¡alerta!

No per atèndrer al estat metálic, deixeu desamparada la part artística en favor del teatro regional.

Procureu son lluhiment y sa importancia.

D' altra manera, aqueixa importancia y aqueix lluhiment se perdrán sense falencia, y 'ls verdaders amants del renaixement teatral regionalista, podrán preguntarvos, com ho hem fet avuy nosaltres al escriurer l' epígrafe del present article: ¿Ahont anem á parar?—

Y no obtindrán pas resposta satisfactoria.

Pero encara que l' obtinguessin, no seria pas satisfactori 'l resultat.

J. P.

Vidiella.

¡Be, molt bé, amic Vidiella!

Exprofés no hem volgut parlar del primer y segon concert qu' en lo Palau de Ciencias ha donat nostre amic lo millor pianista que tenim á Barcelona, pera poder ferho després del tercer y últim, que tingué lloch diumenge prop-passat.

Lo sorprendent y merescut éxit que ha tingut lo senyor Vidiella en sos concerts, no 'ns ha extrañat: es conseqüència lógica é immediata que té sempre 'l mèrit y 'l talent.

¡Quina manera de vencer dificultats d' execució de que n' están plagadas las obras de ciencia plenas del incomparable J. S. Bach! ¡De quin modo sos privilegiats dits ferian las teclas d' aquell magnífich Erard, arrencant de sas cordas notas de foch

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADA

compostas de Morruhol (principi actiu del oli de fetge de bacallà)

PEPTONAT DE FERRO É HIPOFOSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l' ús constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquet remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitals de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituit ab ventajia al oli de bacallà, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2'50. Venta al engrós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII): á la menuda, en todas las farmacias

plenas, interpretant ara Schumann, ara Mendelssohn, Chopin y Scarlatti!

La reputació artística de 'n Vidiella data de molts anys, ja que quant estudiaba ab lo professor de piano Sr. Pujol, tothom li reconeixia facultats intel·lectuals de primer ordre per la comprensió de las diverses personalitats artístiques que tenia que interpretar. Pero quant se desprengué per complert de la tutela de son citat mestre Sr. Pujol, anàntsen á París primer y á Stuttgart després á refinarse en son estil, á acabarse de perfeccionar en lo mecanisme y, per últim, rèbrer la capa de barniz artístich de un artista universalment reconegut com á tal, sa reputació fou certa, segura, sòlida, indiscutible y posada sols en dupte per aquells que, mancàntlos hi la inspiració per ésser compositors d'estima y vàlua y no podentse exhibir també, no com á concertistas de piano, sino que ni com á vulgars professors del mateix, escupen baba y mullan la ploma ab lo verí de la ràbia mal amagada.

En Vidiella, dintre l'art de la interpretació, té personalitat, tè maneres propies, tè tochs que marcan al instant la plenitud d'una intel·ligència sens límits y manifestan al moment un cor sensible y de sentiment artístich rublert. Tè en Vidiella una manera de frassejar tant propia, tant particular y característica, que no hem sentit en cap pianista tocar las composicions com ell las toca, ni per lo temps algunas d'ellas ni pe 'l colorido totas. Y es que nostre estimat amich estudia psicológicament l'autor: sa manera de sér, sentir y pensar; s'empapa, —diguemho aixís—fins de la atmósfera que 'l rodejava y, tenint en compte los més petits detalls artístichs en sas obras manifestats, junta tots los elements y 'ns presenta acabadíssima la verdadera imatge del autor, adornada ab los colors del art mes bell.

Per aixó quant de sos dits surten elegantes y emperifolladas las notas de las composicions de Haydn, veyem sempre en la persona d'en Vidiella, lo virtuos de calca curta, mitjas de seda, sabates ab sibella de plata, ab perruca blanca, etc., etc., y quant nos fa sentir las fogosas creacions d'aquest gegant del piano que junt á una concepció sens límits y á una execució sens rival tè aparellada la indòmita bravura d'un Rubinstein, sembla creixi la figura del executant; ondeji 'l vent revolcantlas per terra las finas madeixas de sos cabells; desapareixin las ratllas fisonómicas de sa cara pera presentarnos ab tota sa integritat al autor de la Rapsodia húngara 2.ª de Litz.

De cada autor ne tè en Vidiella fet un acabat estudi. Per aixó manifesta la inmensa varietat dintre la unitat. Per aixó sentint á en Vidiella may se fa pesat lo piano, perque sembla que per cada composició hi hagi un diferent executant.

No direm aquí quinas foren las composicions que surtiren mes diáfanas, mes puras de sas mans, ja que totas, completament totas, no tingueren un *pero*.

Mes si que no estem conformes ab nostre amich, al procedir á la elecció d'autors moderns. Y no volem dir mala elecció per part del Albeniz, no; aquesttè, no sols un nom conegut, sino respectat en Espanya y fora d'ella: ho dihem pe 'ls altres tres que, si bé son dignes de consideració com á particulars, com á músichs no representan ni de als pro-

fessors ni als aficionats. Ab la agravant de que, si no sapiguessim que hi ha á Barcelona mestres, verdaders mestres de vàlua, diriam que l'art musical en la ciutat dels Comptes està de-conegut.

Desitjem que nostre benivolunt amich, quant parescoda ocasió tingui y vulgui donar á conèixer los portaestandarts de la música catalana, miri mes amunt, pero mes amunt; que, ab seguritat, no tindrà que respondrer, fent enteras biografias vnidas de interés y mancadas de importancia, quant li preguntin:—¿Qui es..... Pedregal?

ARMANDO DE LA FLOR'DA.

Rima

Com tros de gel que 'l sol ardent destila
'sent presa de dolor,
en llàgrimas sentí que se desfeya
un jorn mon pobre cor.
¡Oh, jorn lo mes fatal de ma existencia,
que may podré olvidar!:
De la mare 'l cadavre acompanyaba.
plorant, vers al fossar.
¡Dèu l' hagi perdonada!—tothom deya,
los ulls humitejant:—
¡Dèu l' hagi perdonada!—vaig sentirme
ab veu d'àngel pregant.
Aixeco al punt l'esguart y ¡oh Dèu! contemplo
m' aymada ab dòls encís...
y, per mes que á enterrá á la mare anaba,
vam fernos un sonris.

IGNACI IGLESIAS.

ESTRENOS CATALANS

NOVETATS.—*La germana gran*, COMEDIA EN 3 ACTES Y EN PROSA, ORIGINAL DE D. ALBERT LLANAS.

La nova producció del Sr. Llanas era esperada ab afany per los aficionats y 'l públich en general per lo retart en l'estreno; de tal modo, que al verificarse aquet dimecres últim, lo espayós colisseu del passeig de Gracia, donaba goig de véurer, plé de gom a gom de escullidíssima concurrència.

La germana gran es una comedia de costums de nostres días — Tè poch argument: tant poch, que casi casi no passa res en tot lo transcurs dels tres actes en que está aixecat lo teló. Pero aixó no vol pas dir que la obra deixi un sol instant de entretenir agradablement als espectadors y fins en algú y determinat pas, arriba á interessarlos vivament, tal com en la escena final del acte según, la millor de la obra en concepte nostre.

Com hem dit, l'enredo es senzill y consisteix solament en un matrimoni jove, modelo de virtut y amor. Lo marit, advocat novell, passa las penurias propies de tot principiant, y sa muller cuyda de sos fills y treballa ab carinyosa voluntat pera coadjuvar á que sian, si no majors los ingressos, al menos menors los gastos de la casa.

La felicitat troba estada en aquella familia, y fóra completa la ditxa, á no tenir cobejada sota 'l

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS
y tota classe de postissos per' artistas de teatro
Boters, 8, entressuelo

CONSTRUCCIÓ DE TEATROS

SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

Per informes y detalls, dirijirse al fuster del carrer d' Estruch, 11,

BARCELONA

mateix sostre á Serafina, senyora viuda, de quaranta anys d'edat y germana gran de Matilde, la interessant esposa del advocat. La familia viu d'una pensió ó renda que un germá de Arturo, l'espós de Matilde, los envia; y com lo marit no es prou conegut, no guanya ab son treball res ó casi res. Aixó no obstant, la esperansa los alenta y van esperant dias millors.

Lo propietari de la casa ahont aquesta familia habita, es un ricatxo, y adonantse de que Matilde es verament hermosa, comensa á entrar en relacions ab son marit y ab Serafina, á fi de conseguir un plan de seducció. Tot li surt bé. Arturo per un costat res recela, y Serafina, pensantse que don Ramón, está enamorat d'ella, obra de bat á bat á dit subjecte las portas de la casa.

Vé luego lo pas mes culminant de l'acció que consisteix en la escena en que tot y aparentant mansuetut y protecció, D. Ramón acaba, després de compadeixerla por son poch afortunat casament, acaba — dihem — per dir á Matilde que tant es luxós lo gastar una honradesa máxima, com gastar en vestits y mobiliari; que si la familia sufreix, ella pot salvarla, y que ell está disposat, si li *agradaria*, á protegirlos trobant pera son marit una colocació brillant. La sola proposta de tracte tan indigne, subleva los sentiments de la aymant esposa, la que aixecantse ab dignitat, toca 'l timbre y diu únicament, dirigintse á la minyona: —Acompanya al senyor fins á la porta.—

Avants d'aquesta escena, n'hi ha d'altras en las que D. Ramón ha fet firmar al advocat un pagaré per una cantitat per ell oferta y qual suma. D. Arturo no pot tornar en son dia, per no haver lo correu de Filipinas d'aquell mes, portat la lletra de 1.000 pessetas que tenia per costum enviarli son germá cada trimestre.

Lo desenllás vé tot seguit. No havent lograt don Ramón son vil intent, acut al tribunal pera 'l cobro del pagaré, y aquet procedeix al embarch dels mobles de D. Arturo; pero arriba allavors lo germá de Filipinas y no té lloch l'embarch per pagar ell l'import del pagaré y gastos. Heus aquí l'argument.

¿Quin paper hi desempenya la germana gran? Lo de protagonista; puig que tot lo que hem anat contant fins ara, es fet pera posar de relleu lo caràcter de Serafina, que es una d'aquellas donas dominants y tafañeras de las quals haventhi una en cada barri ja n'hi ha massa pera que visqui malament tothom.

Quadros diversos lligats singularment uns ab altres y que no hi farien falta si no hi fossin y agradan senthi, se'n veuen en cada un dels tres actes, animats per un dialogat natural y viu, y en molts d'ells se destaca bé sempre lo tipo que ha volgut presentar l'autor.

Lo llenguatge es triat y lo públich riu molt de gust en diferents passatges de la obra.

Aquesta vá ser ben rebuda; pero no despertá l'entussiasme de que era mereixedora donadas sas bellas qualitats, y es que nostre públich está avesat á que se li presentin obras de mes joch escénich y de forts efectes.

Respecte á la execució, debem dir ab franquesa que, en general, los actors no han comprés l'idea del autor.

Entre 'ls qu'han estat mes en acert, just es citar als senyors Guitart, Bonaplata y Esteve, la senyora Parrenyo y la Srta. Roca.

La Sra. Palá, en lo difícil paper de protagonista, no ha pres bé la nota dominant del personatge, que ha de ser una senyora tafañera, pero que no obri á impuls del ódi, com — tal com lo presenta — sembla obrar. V. gr., en la escena en que aconsella á la velina busqui per advocat á un altre que no sigui 'l seu cunyat Arturo.

Serafina ha de ser enredadora y tafañera per temperament; pero ab sencillés y naturalitat.

Per lo demés, la Sra. Palá té ben sapigut lo paper que va fer dominant be las escenas, y si aten nostra observació, sa part en l'obra que 'ns ocupa será una de las millors que farà en son repertori.

Estem segurs que en successivas funcions *La germana gran* fara mes efecte encara, tot y haver sigut ja bo 'l del vespre del dimecres. — J. Brú.

CALVO-VICO. — Dimars últim tingué lloch l'estreno de *Aucells de jardí*, pessa original dels senyors Asmarats y Alonso.

Encara que son argument es bastant trivial, se sosté perfectament, en especial en sa primera meytat, puig cap al final decan en algunas escenas. Lo diàlech es sempre viu y animat, ab versificació fácil, molt abundant en acudits, tots ben ensopegats, si be alguns d'ells massa pujats de tó.

Lo desempenyo, bastant satisfactori; y no ho siguió del tot, degut á certa inseguritat. Acertaren los personatjes las Sras. Muntal y Mas y los Srs. Llibre, Morer, Güell y Rubio, que sigueren aplaudits y cridats ab insistencia, junt ab los autors, al final de l'obra. — J. X.

Intimas

Sr. D. A. de la Florida.

Molt senyor meu: lo felicito coralment per son article publicat en lo popular setmanari en que van insertas mas pobres *Intimas*. Pero si he trobat just y acertat tot quant ha dit respecta del Sr. Rodriguez Alcántara m', ha deixat sorprés que vosté sapiga que jo soch ún dels tres que forman la Comissió Classificadora de la Associació Musical. Mes ja que ho sap y ab sas investigacions ha sapigut que 'l *Nocturno* del Sr. Rodriguez Alcántara que 's tocá en lo Palau de Ciencias lo dia 8 de Novembre no passá per la citada Comissió, infringint lo precedent establert y pe 'l qual van passar mos amichs Cussó y Romani ans de que sas composicions formessin part del programa de sos respectius concerts, també deu sapiguer que d'aquesta falta n'es solidaria la Junta Directiva ó tots aquells individuos de la mateixa que hi assistiren lo dia que 's féu lo programa.

Apunto aquesta idea perque, segons noticias fidedignas que tinch, aixó donará lloch lo dia de la Junta General que té de celebrarse lo diumenge últim de Desembre, á la presentació d'un vot de censura á la Junta Directiva.

Y ja que vosté, amich Florida, té tant y tant acert en l'objecte de sas investigacions, ¿no podria fer passos pera inquirir si n'hi ha alguna, ó algunas que s'han tocat en los concerts de la Asso-

Carme, 33

Máquinas de cursir, máquinas de fer mitja

SANTASUSANA

PREUS SENS COMPETENCIA

Aparatos para pendre duxas.

Carme, 33

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

ciació, que las han posadas al programa sens haver las vistas *tots* los individuos de la Comissió Classificadora?

Fassiho, amich Armando, fassiho, que li donará bon resultat. Y aixís podrem dir molt alt porque los sócis ho sápigán, lo nom de qui 's cobra 'l barato de la Associació Musical de Barcelona.

Fetas ja aquestas observacions, permeti reanudi los fets que van quedar interromputs en ma anterior y en los quals vaig demostrar d' una manera palpable, que ni 'l Sr. Rodriguez ni son deixeble s' atrevirán a desmentir, que 'l primer dels dos no sab de composició.

Passaré ara á demostrar que, aixís com vaig véurer ab las faltas del deixeble la insuficiencia del mestre (?), y que no sols aquést no sab las mes elementals y rudimentarias nocions d' armonia, no sab lo Sr. Rodriguez Alcántara lo valor ritmitch que dona á la paraula escrita la seva propia y natural acentuació.

Un dia se 'm presentá lo Secretari d' una societat artística á que tinch l' honra de pertenéixer, pera ferme entrega d' una composició per' cant y piano, de la qual ne tenia que emétre informe. Lo nom del autor, Sr. de la Florida, permeti que no l' digui. Es un simpátich y distingit pianista y excelent tocador d' armonium y molt amich meu.

Se titula la composició...; está en tó de si bemol major y compás de sis per vuyt. Me la vaig mirar ab tota la detenció que 's mereix l' obra. Vegí al moment alguna cosa que no m' agradá com es la tessitura elevadíssima en que está escrita, puig resulta que la veu canta moltras vegadas *la y si bemol* aguts, privant que aquestas notas portin la plácida calma y la poética melanjia que las domina, y que es lo tó general de la obra. Prengui nota de tot lo que vaig créurer constituía falta y la deixí sobre la taula en espera de que la vinguéssin á buscar.

Vingué per ella lo simpátich secretari, y li vaig preguntá si aquella composició se l' havia mirada lo Sr. Rodriguez Alcántara y qué hi havia trobat que fos digne de ratllarho, y 'm contestá que lo Sr. Rodriguez se l' havia mirada y que rés li havia dit.

Segona proba de lo que en realitat és lo senyor que dirigeix los concerts que dona la Associació Musical. No va véurer que 'l ritme melódich alteraba la acentuació de algunas paraulas que, sent llanas, las feya agudas. Aixó passa en lo tercer compás que en lloch de dir *sota* resulta *solá*, per cáurer la última sílaba en la part forta del compás. Després, més dintre la composició, tó que dir: *morta diuhen que es* y resulta que cada vegada diu *mortá*. ¿Podia passar que deixo apuntat, tractanse de emétre informe d' una composició original é inédita? ¿No ho tenia que véurer lo senyor citat ja tantas vegadas, ja que, com jo, debía dar compte á la Junta Directiva del resultat de sa lectura. ¿Perqué no ho va véurer lo mestre (?) que 's dedica á la ensenyansa de la armonia musical? ¿Perqué no se la va mirar? Mal fet: es no fer alló á que vé obligat. Seria aquesta manera de obrar dur enganyada á la Directiva. La realitat del fet es lo següent: Li portaren la composició, se la mirá, y, com que res hi enten, res hi trobá. Aquesta es la vritat.

Y entengui, amich Armando, que lo que deixo

dit, estich disposat á probarho devant de personas competents ó de tribunal idóneo. ¿Quin gust tindria en fer véurer als sócis de la Associació Musical de Barcelona cóm lo Sr. Rodriguez Alcántara se cobra 'l barato de la societat que presideix! Y ho dich porque aquesta es la única que li presta l' amparo de son nom pera poderse exhibir com á director d' orquesta. ¿Ahont veuriam lo nom del critic de «La Renaixense» si no fos la Associació Musical? ¿Vosté l' ha vist en algun puesto figuranthi com á Director? ¿O l' ha vist potser cooperar en alguna funció pública ab lo fruyt de sa inteligencia? No. Lo dia que déixi de ésser president haurá acabat de véurers en lletras de motllo lo nom de Rodriguez Alcántara fora de las planas de «La Renaixensa.»

Mes ja sé lo que vosté 'm dirá. ¿Y las vegadas que ha format part d' un Jurat com ho va ser l' any 1888, en companyia de'ls mestres Frigola, Candi, Martinez Imbert y d' altres que en aquet moment no recordo, junts ab lo Sr. Armet? ¿Y la vegada que formá part del Jurat junt ab lo mestre Rodoreda y 'l Sr. Goberna que substituí al senyor Cuspina qui per ocupacions personals no pogué anarhi en lo Concurs de xarangas que se celebrá á Valls á primers d' enguany? Si senyor: te moltíssima rahó. Pero un altre dia li diré per escrit ó de paraula, lo paper que representá en l' un y en l' altre com individuo de Jurat. Es la cosa mes graciosa. Inútil crech dirli, amich de la Florida, que ho sé per alguns amichs que formaban part del tribunal.

Ara passaré en quatre paraulas, á contestar sa carta.

Lo Sr. Rodriguez no contestará, ó mes ben dit, no dirá aquesta boca es meva detotlo que deixo dit, per dos motius: primer, porque no voldrá entaular discussió científich-musical ab qui pot ensenyar obras que vinguin á justificar sos estudis seguits baix conegudíssim mestre; y segón, porque es incapás de ferho lluny de la presència de quatre ignorants que 'l tenen per sabi. O sino, ja ho veurá com l' autor de la *Tercera Romanza sense paraulas* no obrirá 'l pico per defensarse del concepte que molts y molts músichs de valua 'n tenen format y jo he presentat en eixas mas pobres «Íntimas».

Queda, donchs, complascut, amich de la Florida, ab las precedents ratllas, servintli las mateixas per' acusarli recibo de la seva.

Ma tasca 's va acabant. En ma próxima y última li diré quin concepte té format dels mestres Balart, Martinez Imbert, Sanchez Gabañach, Candi y Pedrell, lo Sr. Melcior Rodriguez Alcántara.

Es son amich verdader,

MODEST VIDAL.

BELLAS ARTS

Durant las dos últimas semanas s' exposaren en lo Saló Parés un quadro de Fabrés, una colecció d' obras pictóricas de Graner y esculturas de Atché y Carbonell.

Lo moro de Fabrés recordaba las tan encomiadas obras del flamench Van Beers: mes si be tenia la del nostre paísá més forsa, en cambi li faltaba la elegancia ingénita de las del belga.

LA GRAN EXPOSICIÓN

poema festiu en XXV cants y escrit en varietat de metros per

* JOHN MOLAS Y CASAS *

Un tomo de 270 planas ilustrat ab 210 dibuixos y grabats de R. MIRÓ FOLGUERA

3.ª edició.—Preu, 5 pessetas.—Se ven en las llibrerias y en la Admintració de la Galeria Molas y Casas

Hospital, 12 y 14, 2.º—BARCELONA

Graner, que s' havia fet un nom en la especialitat de pintar testas, ha canviat ara de tema. Ses últimes obres exposades son molt notables y demostren un gran pas d' avens en sa carrera, en lo que voldríam véure 'l perseverar.

Lo genial escultor Atché exposa un boceto de la mort del Rey Joan, que desitjem véurer obra acabada en la vinent Exposició del 93.

Lo retrato del conegut senador Sr. Arnús, obra del reputat escultor Sr. Carbonell; es notable per la natural postura y semblansa, aixís com per la vida que l' hi ha sapigut transmètrer, que dona cabal idea de lo que fón en vida lo popular banquer.

També hem de parlar de un retrato al llapis de un coronel de Artilleria, fet per D. Càrlos Auerbach.

En aquest treball denota l' autor molta aptitut y excelents disposicions per l' art que ab fortuna comensa á cultivar.

En lo retrato en qüestió s' hi nota soltura y molta precisió en los contorns, destacantse á cop de vista la marcialitat de nostre exèrcit. Lo dibuix de la roba es igualment fet ab acert y sense olvidar cap detall; tot lo que fa que aquesta primera obreta qu' exposa lo Sr. Auerbach, siga motiu per' ell pera rébrer l' aplauso dels intel·ligents.

U. D. O.

REUNIONS PARTICULARS

COLON.—Aquesta Societat celebrá dissapte una extraordinaria funció á benefici dels joves aficionats Srs. Banús y Bert, que 's vegéren favorescuts per numerosa y escullida concurrència.

Se posá en escena baix la direcció del Sr. Bach lo precios y popular drama *Las Joyas de la Roser*, recullint molts aplausos los Beneficiats junt ab la Sra. Boix y los Srs. Amores, Sítjes. Sanahuja y Oliva.

Seguí després la representació de la pessa castellana *El teniente cura*, rebuda ab aplauso.

Terminá la vetlla ab un escullit ball de Societat,

Los beneficiats sigueren obsequiats ab numerosos y artistichs regalos.

EL MONAGUILLO.—Ab aquest titol se inaugurá diumenge una nova Societat que 's proposa donar funcions en las tardes dels dias festius.

Com á inauguració se posá en escena la bonica comedia *Arte y corazón* en quin desempenyo, si bé hem de confessar va notarshi la falta d' ensaigs, en cambi poguérem apreciar las especials condicions de la Srta. Lloret y dels Srs. Lopez y Romagosa que demostraren estar dotats de bons coneixements escénichs. També hi prengueren part los Srs. Rodon y Carrasco.

Se representá la sarsueleta *Torear por lo fino*.

Desitjem molta prosperitat á la Societat «El Monaguillo» y que, ab tot y lo seu titol, no olvidi lo repertori catalá.

LA LUZ DEL PORVENIR.—Favorescudá per numerosa concurrència, (tanta que avants de comensar tingueren de retirarse molts families per no trovar lloch), se doná diumenge al vespre una escullidíssima funció de sarsuela.

Després de una ajustada representació de *Los Zangolotinos*, se posá eo escena la popular sarsuela *Marina*, en la que hi obtingueren un triunf la Srta. Rosina y lo tenor Sr. Bergés dotat de veu clara y potentá que emiteix ab facilitat. Igualment sigueren abjecte d' aplausos lo director Sr. Escolá, lo Sr. Marí y 'l coro general.

ANTICHS GUERRERS.—Ab acert s' escullí pera la funció de diumenge al vespre la bonica comedia del Sr. Roca y Roca *Lo plet de 'n Baldomero*, obtenint un bon desempenyo, degut á las Sras. Cau y Corretjer y als Srs. Vilaplana, Mirabent, Planas, Mestres, Amat, Marsillach y Brichs.

Aquesta important Societat, obligada per considerable augment de socis á tenir local mes espayós del de que en l' actualitat disposa, se trasladará próximament á un que reuneix perfectament aquesta ventatja, situat en lo carrer Lladó, n.º 4.

LA CATALANA.—Diumenge al vespre se posaren en escena las sarsuelas en un acte *Para una modista.... un sastre y El último figurín*.

Sigueren aplaudits tots los que hi prengueren part, per l' acert ab que interpretaren los personatges y per l' ajust de las pessas de cant.

La concurrència, numerosa.

CUPIDO.—Dimars á la tarde siguié tan numerosa la concurrència que assistí á la funció, que també sigueren molts las families que degueren resignarse á no véurerla per falta delloch en la sala de espectacles, ja plena molt avants de la representació.

La obra escullida siguié 'l drama de D. Frederich Soler *Las joyas de la Roser*.

Obtingué un bon desempenyo en conjunt, debent fer menció particularment de la Srta. Virgili y dels Srs. Virgili y Cosmo, que 's feren mereixedors de aplausos en distintas ocasions, com també lo Sr. Oller ab tot y que trobárem que caricaturisá massa 'l personatge. Contribuhiren á dit conjunt los Srs. Vidal y Mas.

GUERRERETS.—També dimars á la tarde doná funció aquesta important Societat.

Després de la representació de la pessa *Un dinar á Miramar*, tingué lloch l' estreno de una de castellana, original del Sr. Galvany, ab lo titol de *Una víctima del mundo*, de la qual, després de fer constar que obtingué éxit essent cridat son autor al final de la representació, passarem á ferne una lleugera critica.

En *Una víctima del mundo*, no hi vegérem justificat lo titol. Si bé es vaitat que hi ha situacions altament cómicas, las deslluheixen algunas escenas interminables, y creyem que alleugeridas guanyaria molt lo total de l' obra que peca de massa llarga.

Los dos personatjes francesos, de tot tenen menos de francés, á jutjar pe 'l llenguatge en que l' autor los fá parlar; com també es inverossímil l' empenyo sustingut en ocultar la seva professió que no té res de humillant. Lo mal de caixal del *cesante*, ab sos jays! en certas escenas, perjudica la situació. Y en conjunt nos semblá que á l' autor li ha passat lo mateix que quant ha de succehir als

ESPAY PER' ANUNCIS

autors castellans que volen presentar personatges catalans, que no 'ls ensopegan, aixís mateix ha fet lo Sr. Galvany, inventantse fins una nova topografia de Madrid.

Lo desempenyo á càrrech de la Srta. Cau y dels Srs. Tallada, Torruella y Juez, signé celebrat ab aplausos, essent demanats al final, junt ab l' autor, á instancias de la numerosa y distingida concurrencia.

J. XIMENO.

CIRCOL DE LA ESQUERRA DEL ENSANXE.—

Lo diumenje, dia 6, se posá en escena en lo teatro d' aquesta distingida societat, la preciosa comedia en dos actes *El preceptor y su muger*, ahont féu gala de las qualitats artisticas que 'l recomanan lo Sr. Alcalá en son paper de *Preceptor*. L' acompanyaren en son acert la Sra. Font, la Srta. Pecho y finalment los Sres. Roig y Mercader.

Com á fi de festa, s' estrená després lo monòlech *Avans del ball*, escrit pel soci Sr. Feliu y Ferrando. Dita obreta no té res que desitjar: unitat en l' assumpto, versificació molt fácil, xistes que 'l públich rigné etc., etc. Lo que 'l mata es que no 's pugui representar en lloch més, per referirse á á assumptos interiors d' aquella societat.

Lo Sr. Meacader fou l' encarregat de sa representació, y al final l' autor fou cridat á las taulas entre los aplausos del numerós públich.

¡Pero Sr. Feliu, no tingui tanta modestia!

A. RIUS.

SALÓ DE DESCANS

Per ocupar la poesia que tenim disposada pera 'l «Repertori Selecte» mes espay del que hi ha avuy disponible, hem d' aplanar sa publicació fins la setmana entrant.

Los periódichs de Sabadell fan grans elogis de la companyia dramática que funciona en aquell teatro Principal baix la direcció del intelligent primer galán D. Ricardo Simó. Aquest apreciable artista es objecte del preferent favor del públich que també prodiga bons aplausos á las senyoras Raso, Castillo y Simó, aixís com als Srs. Serracera, Castillo, Casals y demás principals parts.

També la premsa mataronina elogia molt al director de la companyia del teatro d' aquella ciutat Sr. Valero, á la Sra. Verdier y al segon galán D. Sebastià Roca, que en todas las produccions satisfan per complert los desitjos de la concurrencia, ab la bona interpretació que donan als papers que 'l primer los hi confia.

Ab verdadera satisfacció hem vist los primers números del setmanari de Madrid «Teatro Moderno», y per sa lectura, no vacilem en dir qu' es un dels mellors setmanaris que 's publican actualment, per lo qual lo recomanem á nostres lector.

Esperem que seguirá honrantnos ab lo cambi á que corresponem desd' avuy.

Nostres paisans lo barítono D. Pere Ventura y lo baix D. Narcís Serra, estan contractats per Botterdam, Amsterdam y Berlin. Lo Sr. Ventura ha de cantar *Cavalleria rusticana* y *L'amico Frits*, y 'l

Sr. Serra hi estará dos mesos treballant en companyia de la célebre Emma Nevada.

La companyia de S. Feliu de Guixols ha estrenat un drama en tres actes de D. Salvador Albert, titolat: *Dudas que matan*, qual obra ha tingut molt éxit, ja per las qualitats literarias que l' avaleran, com per la bona execució, especialment per part del Sr. D. Vicens Miquel, de la dama Sra. Perez y del jove actor Sr. Gimenez.

Per no haver capigut en lo número 55 noticias de Saló de descans, no podem donar compte fins avuy d' haver rebut dos exemplars de la pessa *Contents y enganyals* que 'ns han regalat sos autors los Srs. Mirabent y Mestres á qui quedem agraïts per l' obsequi.

CAVILACIONS

ANAGRAMA

Cantant l' ópera *Total*
estaba 'l fill d' en Massot,
quant va caure un tros de tot
que per poch li fa molt mal.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

XARADA

—¿Cóm es que 'l noy d' en Japet,
no pot treballar, Marsal?
—Es que tè una gran *total*
que no 'l deixa aguantar dret.
—Mes ¿no passa *prima cinch*?
Dèu volguer d' esta manera
que d' ell se 'n *quatre primera*...
—Lo qu' es jo á 'n aixó m' atinch.
—¿Qu' es estrany que no 'l *dos hú*
á una correcció ben bona...!
—Tenen un cap tan *segona*,
que pensan menos que tu.

MAYET.

Soluciones á las cavilaciones del número 56

Barrinament: *El desdén con el desdén.*

Logogrifo numérico: *Albert.*

Las han endevinat los senyors Uerdna, Paipéras, Trencalós, Armengol, Roch, Rich, Catalá, Andalus del Clot, Q. A. de Palla, Simón del Sol, Bernat de Casas y Lluïset X, que si envían endevinadas las d' avuy, guanyarán com á premi, tota la colecció de LO TEATRO CATALÀ.

Lo senyor Cintet Barrera ha remés una solució possible del Barrinament, trovant per titol *La baraja francesa*; pero no es la verdadera, com pot haver vist. També han enviat solucions que no son la verdadera, los senyors Galí (de Tarrasa) y J. Plana (de Reus.)

Correspondencia particular

R. Ojeda: no 'ns va.—Srs. Rocafort y Vallecorba: no faltarem.—J. Casas (Cornellá): lo passarem al carrer de Pelayo. Vam cobrar lo preu de inscripció de fora y perço l' enviabam directament.—J. Ventura: esperém cartas de vosté. Ja sab que se 'l aprecia.—J. Sabater: passarem y parlarem.—J. Bernadó: queda fet lo cambi, lo rombo va bé.—J. M. Feliu: no serveixen; li enviarem los números al carrer de'n Bot.—S. Uerdna: aprofitarem alguna cosa.

Tipografía Susany y Companyia, Muntaner, 36.

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquet periodich

Tot lo peu de plana.	dos pessetas per inserció
Dos anuncis en plana.	una » » » »
Tres anuncis en plana.	75 céntims » »

Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa

PAPER DE FUMAR PLANAS

Marca registrada

Depósito: Unió, 2.—BARCELONA

